

LIBRI I ESTERËS

Fuqia dhe pasuria e perandorit persian

1¹⁻²Në kohën e perandorit Kserks, perandoria persiane ishte mjaft e fuqishme dhe përbëhej prej 127 provincash që shtriheshin që nga India deri në Etiopi. Perandori ishte vendosur në selinë e tij verore në Shushan dhe që andej mbretëronte mbi perandorinë e tij të madhe. ³Vitin e tretë të mbretërimit të tij ai shtroi një festë për të gjithë kryetarët e provincave të mbarë perandorisë së tij. Ishin oficerët e ushtrisë së tij, fisnikët dhe guvernatorët e provincave. ♦ ⁴Për gjashtë muaj rresht perandori vuri në dukje fuqinë dhe pasurinë e tij të pamasë.

⁵Në fund, perandori organizoi një festë për të gjithë ata që banonin në kompleksin e pallatit, prej më fisnikut, gjer te më i përlururi. Në lulishten e selisë së tij u festua për shtatë ditë. ⁶Midis shtyllave prej alabastrit u varën perde të bardha dhe të kaltra prej stofrave të çmueshme, të lidhura me kordele të bardha dhe të kuqe të mbyllur dhe me hallka prej argjendi. Mbi dyshemenë e çmueshme prej pllakash guri shumëgjyreshe ishin vënë medivane me këmbë të arta dhe të argjendta. ⁷Mysafirët pinin në kupat e arta, që ndryshonin nga njëra-tjetra; verë kishte me bollëk dhe nxirrej prej qilarëve mbretërorë. ⁸Lejohej të pihej sipas dëshirës, por askush nuk detyrohej. Mbreti u kishte dhënë urdhër shërbëtorëve të tij që t'u shërbenin mysafirëve sipas dëshirës së tyre.

♦ Ata u takuan më 483 p.e.r. për të planifikuar fushatën greke që kshte për pasojë disfata e turpshme nën betejat e Termopolit, Salamit dhe Mykalit më 480-79 p.e.r..

Perandoresha merret me sy të keq

⁹Në të njëjtën kohë, edhe perandoresha Vashti ♦ kishte organizuar një festë për gratë, po në pallatin e perandorit. ¹⁰Ditën e shtatë të festës, perandori Kserks thirri shtatë eunukët që i shërbenin personalisht: ata quheshin Mehuman, Bizta, Harbona, Bigta, Avagta, Zetar dhe Karkas. Ai, çakërcej nga pija, u dha urdhër ¹¹që të sillnin perandoreshën të zbukuruar me stolisjen e saj të kurorës, që ta admironin bukurinë e saj të jashtëzakonshme të gjithë mysafirët, kryetarët e provincave të perandorisë së tij dhe banorët e kompleksit të pallatit të tij. ¹²Por perandoresha Vashti nuk pranoi t'i bindej urdhrat të perandorit.

Atëherë perandorit i hipi inati. ¹³Menjëherë u këshillua me këshilltarët e tij, njerëzit e tij të urtë, që merreshin me kuptimin e pozicioneve të yjeve dhe që kishin dijeni për drejtësinë. ¹⁴Këta ishin Karshena, Shetari, Admata, Tarshishi, Meresi, Marsena dhe Memukani. Këta shtatë princa të persianëve dhe të medasve e kishin gradën e parë pas perandorit. Ata ishin njerëzit e tij më të besuar dhe kishin leje të paraqiteshin në çdo kohë para perandorit. ¹⁵U tha atyre: «I dërgova shërbëtorët e mi me një urdhër te perandoresha Vashti, por ajo nuk iu bind. Sipas ligjit, çfarë mase duhet marrë ndaj saj?»

¹⁶Memukani iu përgjigj: "Perandoresha Vashti jo vetëm që i bëri keq mbretit, dhe princave të tij, por edhe mbarë popullit në të gjitha provincat e perandorisë. ¹⁷Kjo që bëri ajo, do të përhapet nëpër të gjitha gratë. Ato do t'i përbuzin burrat e tyre e do t'u thonë: «Perandori Kserks i dha urdhër perandoreshës Vashti të paraqitej para tij, por ajo nuk pranoi.» ¹⁸Këtë gjë e kanë dëgjuar edhe gratë e princave të perandorisë dhe, që nga dita e sotme, ato do t'i referohen këtij rasti kur të bisedojnë me burrat e tyre. Kjo gjë do të shkaktojë një zemërim të madh te burrat. ¹⁹Në qoftë se perandorit i duket e drejtë, le të shpallë një dekret mbretëror, ku të urdhërohet që Vashti të mos paraqitet më para tij. Kjo duhet regjistruar ndër ligjet e medasve dhe persianëve që janë të paapelueshëm. Pastaj mbreti duhet të emërojë perandoreshë një grua tjetër, që e meriton këtë nder. ²⁰Në qoftë se ky dekret bëhet i njohur në mbarë perandorinë, të gjitha gratë, prej atyre të familjeve fisnike, deri në më të përlururën, do t'u tregojnë burrave të tyre respektin që u përket."

²¹Kjo këshillë e bindi mbretin dhe princat e tij. Sipas propozimit të Memukanit, ²²perandori e dërgoi dekretin nëpër të gjitha provincat e perandorisë së tij, në shkrimin dhe në gjuhën e çdo vendi përkatës. Në këtë mënyrë perandori donte të siguronte që çdo burrë të mbetej zot i shtëpisë së tij.

♦ E njohur në historinë shekulare si Amestris. Ajo e shoqëroi perandorin në këtë fushatë, por udhës gjatë kthimit ajo gjymtoi nënën e dashnores së tij. Pastaj atë e mundonte sigurisht zemërimi për këtë.

Kërkohet perandoresha e re

2Disa kohë më vonë, kur i ra zemërimi, perandori filloi të mendohej për atë që kishte ndodhur. ♦ ²Shërbëtorët e vunë re dhe thanë: «Duhet kërkuar një vajzë për perandorin. ³Ti mund të ngarkosh disa nëpunës, në secilën prej provincave të perandorisë sate, që të sjellin në haremin tënd, në Shushan, të gjitha vajzat më të bukura dhe që janë ende virgjëresha. Eunuku Hegai, që ishte edhe mbikëqyrësi i haremit të perandorit, të kujdeset për to dhe të sigurojë që bukuria e tyre të ruhet mirë, me të gjitha mjetet e mundshme. ⁴Vajza, që do t'i pëlqejë perandorit, ta zëvendësojë Vashtin si perandoreshë.» Mbretit i pëlqeu ky propozim dhe dha urdhrat e nevojshëm.

♦ Pas fundit të fushatës greke më 479 p.e.r.

Një vajzë hebreje midis të kandidatëve

⁵Në grupin e pallateve perandorake në Shushan banonte një hebre me emrin Mordehai, ♦ biri i Jairit. Ai rridhte prej fisit të Benjaminit dhe ishte një pasardhës i Shimiut dhe i Kishit. ⁶Familja e Mordehait ishte njëra prej atyre familjeve që perandori babilonas Nebukadnecar i kishte hequr nga Jerusalemi dhe, bashkë me mbretin Jehohahin dhe me një numër judeasish, i kishte çuar në mërgim. ⁷Mordehai kishte një kushërirë, që e quanin Hadasa, ose ndryshe Estera. Pas vdekjes së prindërve të saj, Mordehai e kishte adoptuar atë si bijën e tij.

⁸Pasi u njoftua dekreti mbretëror, në Shushan u mblodhën shumë vajza dhe Hegai i mori nën mbrojtjen e tij. Bashkë me to futën në haremin mbretëror edhe Esterën. ⁹Ajo i ra në sy Hegait dhe fitoi përkrahjen e tij. Ai vuri njerëz që filluan të merreshin menjëherë me Esterën, për t'ia shtuar bukurinë dhe për ta ushqyer më mirë. Asaj i dha dhomat më të mira të haremit dhe shtatë shërbëtoret e zgjedhura të pallatit mbretëror.

¹⁰Sipas udhëzimit të Mordehait, Estera nuk kishte thënë asgjë për prejardhjen e saj hebreje. ¹¹Mordehai hynte çdo ditë në oborrin e haremit, për të marrë vesh se si shkonte puna e saj dhe çfarë i ndodhte.

¹²Çdo vajzë u përgatit një vit rresht për takimin me perandorin. Gjashtë muaj zgjati mjekimi me vaj mirre dhe gjashtë muaj të tjerë mjekimi me vaj balsami dhe me mjetet e tjera të zbukurimit. Pastaj i çuan vajzat njëra pas tjetrës te perandori. ¹³Me këtë rast, secila mund të zgjidhte rrobat dhe stolisjen e vet. ¹⁴Kush e kishte radhën, hynte në mbrëmje në pallat dhe të nesërmen kthehej në haremin e dytë. Kjo ishte caktuar për shemrat e perandorit dhe ishte nën mbikëqyrjen e eunukut mbretëror Shaashgaz. Asnjëri nuk i lejohej të hynte për herë të dytë te perandori, veçse po t'i kishte pëlqyer veçanërisht dhe po të dërgonte e ta thërriste me emër.

♦ Emri e ka prejardhjen në Marduk. Në arkivën persiane përmendet njëfarë Marduk-a-ai, nëpunës në Shushan gjatë mbretërimit të Kserksit.

Estera bëhet perandoreshë

¹⁵Një ditë e kishte radhën Estera, e bija e Avihajilit, që pas vdekjes së të atit u adoptua nga Mordehai, nipi i atit të saj. Ajo hoqi dorë nga zgjedhja e rrobave dhe e stolisjes së saj dhe mori me vete vetëm atë që i kishte këshilluar Hegai. Të gjithë ata që e panë u mahnitën pas saj. ¹⁶Kështu, Estera u çua në pallat te perandori në muajin e dhjetë të vitit të shtatë të mbretërimit të tij.

¹⁷Perandorit i pëlqeu Estera më shumë sesa të gjitha gratë e tjera dhe në sytë e tij ajo ua kalonte vajzave të tjera. Prandaj ai i vuri në kokë kurorën dhe e caktoi perandoreshë në vend të Vashtiut. ¹⁸Për nder të saj, perandori organizoi një gosti të madhe dhe ftoi në të të gjithë kryetarët e provincave të perandorisë së tij. Banorëve të provincave të perandorisë së tij iu hoqi pagesën e një tatimi dhe ndau dhurata mbretërore.

Ati i Esterës i shpëton jetën perandorit

¹⁹⁻²⁰Ndërkohë, u bë një mbledhje e dytë e vajzave për perandorin. Estera ende nuk i kishte thënë asgjë perandorit për prejardhjen e saj hebreje e as për qytetarinë e saj. Kështu e kishte urdhëruar Mordehai; ajo e dëgjonte po aq sa edhe atëherë kur ishte bija e tij e adoptuar.

Ndërkohë, Mordehai ishte bërë nëpunës mbretëror dhe punonte në kryeministri. ²¹Pikërisht në këtë kohë, dy eunukë mbretërorë, Bigtani dhe Tereshi, që kishin komandën e rojes së portës, bënë një komplot. Ata ishin të pakënaqur nga perandori dhe vendosën ta vritnin. ♦ Mordehai, që rrinte gjithashtu pranë portës, ²²e mori vesh dhe ia tha perandoreshës Ester, e cila me urdhrin e tij, njoftoi menjëherë perandorin.

²³Çështja u shqyrtua menjëherë dhe komploti u zbulua; të dy fajtorët u varën në trekëmbësh. Perandori urdhëroi që ta shënonin ngjarjen në regjistrat zyrtare.

♦ Në fund Kserksi u vra më 465 p.e.r.

Hebreu Mordehai nxit zemërimin e kryeministrit

3 Disa kohë më vonë perandori Kserks emëroi si kryeministër Hamanin, pasardhësin e Agagut. ♦ ²Të gjithë nëpunësit mbretërorë, që punonin në kancelari, ranë në gjunjë para Hamanit dhe u përkulën thellë para tij, sipas urdhrit të perandorit. Por Mordehai qëndroi në këmbë dhe nuk u përkul.

³Njerëzit e perandorit e pyetën: «Përse nuk i bindesh urdhrit të perandorit?» ⁴«Sepse jam hebre» – u tha. Çdo ditë ata i bënin vërejtje Mordehait dhe i thonin se duhej ta nderonte edhe ai Hamanin njëlloj si të tjerët. Por Mordehai e bëri veshin e shurdhër. Pastaj e paditën tek Hamani, sepse donin të shihnin çfarë do të thoshte ai për justifikimin te Mordehai.

⁵Hamani u zemërua shumë kur i treguan që Mordehai refuzonte të përkulej para tij. ⁶Ai e quajti të

pamjaftueshme të ndëshkonte vetëm Mordehain. Meqë e kishte marrë vesh se i takonte popullit hebre, vendosi ta shfaroste të gjithë këtë popull, të gjithë hebrenjtë që jetonin në perandorinë persiane.

♦ Jo, siç duket, amalekas, por i lindur në Agag, provincë e perandorisë persiane.

Hamani bën plane që t'i shfarosë hebrenjtë

⁷Muajin e parë të vitit të 12-të të mbretërimit të perandorit Kserks, me urdhrin e Hamanit u hodh shorti, që quhej «pur», për të mësuar të ardhmen për të gjitha ditët e vitit, deri në muajin e 12-të. Në këtë mënyrë Hamani donte të merrte vesh se kur ishte rasti i volitshëm për ndërmarrjen e tij. ⁸Pastaj i tha mbretit: «Në perandorinë tënde jeton një popull që është i shpërndarë nëpër të gjitha provincat. Ai jeton i veçuar nga popujt e tjerë. Zakonet e tij janë të ndryshme nga ato të popujve të tjerë dhe nuk i zbaton urdhrat e perandorit. Perandori nuk mund ta tolerojë këtë situatë. ⁹Në qoftë se perandori është dakord, le të nxjerrë dekretet t'i vrasin. Atëherë do të jem në gjendje t'u dorëzoj administratorëve të thesarit shtetëror 350 tonë argjend.»

¹⁰Perandori hoqi nga gishti unazën e tij me vulë, ia dha armikut të hebrenjve, Hamanit, ¹¹dhe i tha: «Ruaj argjendin tënd! Ndërsa me atë popull mund të bësh ç'të duash!»

¹²Ditën e 13-të Hamani thirri protokollistët e mbretit dhe u diktoi një dekret drejtuar princave të perandorisë, guvernatorëve të provincave dhe princave të popujve të ndryshëm, të përkthyer në gjuhën amtare të çdo vendi. Dekreti ishte hartuar si shrim i perandorit dhe ishte i vulosur me unazën e tij.

¹³Dekreti që u dërgua me korrierë në të gjitha provincat e perandorisë, përmbante këtë urdhër: «Të gjithë hebrenjtë – burra, gra dhe fëmijë – të vriten dhe të shfarosen brenda një dite të vetme, ditën e 13-të të muajit të 12-të, muajit të Adarit. Pasuria e tyre lejohet të plaçkitet.»

¹⁴Dekreti duhej shpallur në çdo provincë, që të përgatiteshin të gjithë për këtë ditë. ¹⁵Me urdhrin e perandorit korrierët u nisën menjëherë. Dekreti u njoftua edhe në kompleksin e pallatit të Shushanit. Pastaj perandori dhe Hamani u ulën për një orgji pijeje. Por në mbarë qytetin kishte trazira të mëdha.

Estera duhet t'i shpëtojë hebrenjtë

4 Kur e mori vesh këtë, Mordehai grisi rrobat, u vesh me rrobën e vajtimit prej stofi të trashë dhe hodhi hi në kokë. Pastaj kaloi nëpër qytet dhe vajtoi me zë të lartë. ²Arriti para kryeministrit, por nuk mund të hynte në të për shkak të veshjes së tij të vajtimit. ³Në të gjitha provincat, pas arritjes së dekretit mbretëror, në radhët e hebrenjve mbretëronte vaji dhe hidhërimi. Ata agjëronin, qanin e vajtonin dhe shumë prej tyre rrinin të shtrirë në hi, të veshur me rrobat e vajtimit.

⁴Shërbëtoret dhe shërbëtorët e Esterës e njoftuan zonzjën e tyre për vajtimin e Mordehait. Estera ishte shumë e tronditur dhe i dërgoi Mordehait rroba, që të zhvishte petkun e tij të vajtimit dhe të hynte tek ajo në pallat. Por ai nuk pranoi ta zhvishte. ⁵Pastaj Estera dërgoi eunukun Hatak që perandori ia kishte dhënë për shërbëtor, jashtë te Mordehai për të marrë vesh përse ishte veshur ashtu që të tregohej me gisht.

⁶Hataku doli dhe shkoi te Mordehai në sheshin e madh para kryeministrit. ⁷Mordehai i tregoi gjithçka dhe i përmendi shumën e të hollave që Hamani i kishte premtuar perandorit për thesarin e shtetit, në qoftë se do t'i lejohej të vriste hebrenjtë. ⁸Mordehai i dorëzoi Hatakut një fragment të dekretit mbretëror, ku urdhërohej shfarosja e hebrenjve, me lutjen që t'ia tregonte Esterës dhe t'i kërkonte asaj me ngulm që të shkonte te perandori për t'iu lutur për faljen e popullit të saj.

⁹Sipas kërkesës të Mordehait, Hataku i tregoi Esterës gjithçka. ¹⁰Por Estera e dërgoi eunukun përsëri te Mordehai që t'i thoshte: ¹¹«Të gjithë ata që janë në shërbim të mbretit dhe të gjithë nënshtetasit e tij në provincat e perandorisë e dinë urdhrin e pashkëlshëm: kush hyn te perandori, në pjesën e brendshme të pallatit, pa e thirrur ai, qoftë burrë, dënohet me vdekje. Vetëm në qoftë se mbreti i shtrin skeptrin e artë, mund të mbetet gjallë. Ka tridhjetë ditë që perandori nuk më ka thirrur pranë vetes.»

¹²⁻¹³Mordehai i dërgoi Esterës përgjigjen që vijon: «Mos mendo se mund ta shpëtosh jetën tënde duke qenë në pallat, në qoftë se vriten të gjithë hebrenjtë e tjerë. ¹⁴Në qoftë se ti hesht në këtë moment kritik, hebrenjve do t'u vijë ndihmë dhe shpëtim nga një anë tjetër. ♦ Por ti dhe familja jote do ta paguani me jetën tuaj dhe do të rrënoheni. Kush e di? Ndoshta ti u zgjodhe perandoreshë pikërisht për këtë rast.»

¹⁵Atëherë Estera dërgoi fjalë t'i thoshte Mordehait: ¹⁶«Shko dhe lajmëro të mblidhen të gjithë hebrenjtë në Shushan! Mbani agjërim për mua. Për tri ditë ju nuk duhet të hani as të pini asgjë, as edhe natën; ashtu do të bëj edhe unë bashkë me shërbëtoret e mia. Pastaj do të shkoj te perandori, edhe në qoftë se kjo është kundër ligjit. Në qoftë se vdes, le të vdes!»

¹⁷Mordehai shkoi dhe veprroi sipas lutjes së Esterës.

♦ d.m.th. nga Perëndia. Emri i Zotit nuk përmendet aspak në këtë libër, por veprimi i tij dallohet në zhvillimin e ngjarjeve.

Estera kërkon rastin e volitshëm

5 Ditën e tretë, Estera u vesh me rroba mbretërore dhe shkoi në oborrin e brendshëm të pallatit, prej nga hyhej drejtpërdrejt në sallën e fronit. Perandori ishte i ulur në fronin e tij përballë derës së hapur të sallës. ²Kur e pa perandoreshën Ester që qëndronte në oborr, iu drejtua me dashamirësi dhe i shtriu skeptrin e artë që mbante në dorë. Estera u afrua dhe preku majën e skeptrit. ³Perandori e pyeti: «Çfarë të solli këtu, o perandoresha Ester? Cila është kërkesa jote? Do të të jap gjithçka, madje edhe gjysmën e perandorisë sime!»

⁴Estera iu përgjigj: «O mbreti im, në qoftë se të duket e drejtë, eja bashkë me Hamanin në darkën që të kam përgatitur!» ⁵«Shpejt, dërgoni ta thërrasin Hamanin, – thirri perandori, – që ta pranojmë ftesën e Esterës!»

Kështu, perandori shkoi bashkë me Hamanin në darkën e Esterës. ⁶Duke pirë verë, ai e pyeti: «Cila është dëshira jote? Do të ta përmbush! Kërko prej meje ç'të duash, deri në gjysmën e perandorisë sime!» ⁷Estera iu përgjigj: «Kam një lutje të madhe. ⁸Në qoftë se kam gjetur përkrahje tek ti, o mbreti im, e në qoftë se je i gatshëm për ta përmbushur dëshirën time, eja nesër, bashkë me Hamanin, në darkën që do të të përgatit. Atëherë do të ta tregoj dëshirën time!»

Hamani kërkon të zhdukë Mordehain

⁹Hamani ishte në qejf kur u kthye nga darka te mbretëresha. Por, në portën e kryeministrisë kaloi pranë Mordehait, i cili nuk u ngrit para tij dhe nuk i tregoi as nderin më të vogël. Hamanit i hipi inati, ¹⁰por vazhdoi më tutje.

Në shtëpi thirri miqtë e tij më të afërt dhe gruan e tij, Zereshën. ¹¹U mburr para tyre për pasurinë e tij dhe për numrin e madh të bijve të tij. Ai u krenua para tyre, duke treguar se si perandori e kishte nderuar dhe e kishte vënë përmbi të gjithë princat dhe ministrat e tij. ¹²«Dhe mbretëresha Ester, – shtoi ai, – në darkën që shtroi, përveç mbretit, më ftoi vetëm mua. Edhe nesër do të ha bashkë me mbretin tek ajo.

¹³Por, qejfi i të gjitha këtyrë gjërave më prishet, kur shoh hebreun Mordehai ulur në kancelari!»

¹⁴Pastaj miqtë dhe gruaja e tij e këshilluan kështu: «Urdhëro që të ngrihet një trekëmbësh mbi 20 metra i lartë. Pastaj kërko lejen e perandorit, që të varësh në të Mordehain. Pas kësaj, mund të shkosh i qetë bashkë me perandorin në darkën mbretërore.»

Hamanit i pëlqeu ky propozim dhe menjëherë dha urdhër që të ngrinin trekëmbëshin.

Hamani detyrohet t'i tregojë Mordehait nderimin më të lartë

6 Atë natë perandorin po e zinte gjumi, prandaj dërgoi t'i sillnin analet ku ishin shkruar ngjarjet më të rëndësishme të mbretërimit të tij. I lexoi ato me zë të lartë ²dhe arriti në vendin ku tregojë se si Mordehai kishte zbuluar komplotin e rojtarëve të portës, Bigtanit dhe Tereshit, dhe i kishte shpëtuar jetën perandorit Kserks.

³Mbreti pyeti: «Në ç'mënyrë u shpërblye ose u nderua Mordehai për këtë?» «Atij nuk iu dha asnjë shpërblim» – iu përgjigjën shërbëtorët mbretit.

⁴«Kush është jashtë në oborr?» – pyeti mbreti. Pikërisht në atë çast, Hamani kishte hyrë në oborrin e jashtëm të pallatit. Donte t'i lutej mbretit që t'i jepte leje për ta varur Mordehain në trekëmbëshin që kishte ngritur. ⁵Shërbëtorët iu përgjigjën: «Jashtë në oborr është Hamani.» «Thirreni të hyjë brenda» – urdhëroi mbreti.

⁶Kur hyri Hamani, mbreti e pyeti: «Çfarë mund të bëjë mbreti për njeriun, të cilit dëshiron t'i tregojë një nder të veçantë?» Hamani mendoi: «Vetëm mua më ka ndërmend; kë tjetër mund të nderojë mbreti në mënyrë të veçantë?» ⁷Prandaj iu përgjigj: «Për njeriun që mbreti dëshiron ta nderojë në mënyrë të veçantë, ⁸duhet sjellë një rrobë e çmueshme, të cilën e mban vetëm mbreti dhe një kalë me stolisje mbretërore në fre, të cilin e nget vetëm mbreti. ⁹Kali dhe rroba i duhen dorëzuar njërit prej titullarëve më të lartë të mbretit, i cili do ta veshë në mënyrë mbretërore njeriun që mbreti dëshiron ta nderojë, do ta hipë atë mbi kalin e mbretit dhe do ta shëtitë përmes sheshit të madh të qytetit. Kështu, ai duhet të kalojë para njerëzve që janë në shesh dhe e nderojnë, duke thirrur:

«Kështu vepron mbreti me njeriun që dëshiron ta nderojë në mënyrë të veçantë!»

¹⁰Atëherë mbreti i tha Hamanit: «Merr shpejt rrobat dhe kalin, ashtu siç the vetë! Do ta nderosh hebreun Mordehai, që punon në kryeministri, në atë mënyrë që përshkrove! Nuk duhet të lësh asgjë pa bërë nga ato që the!»

¹¹Hamani e zbatoi urdhrin e mbretit. Ai e veshi Mordehain në mënyrë mbretërore, e hipi në kalin e mbretit dhe e shëtitë përmes sheshit të madh duke ecur përpara tij e duke thirrur: «Kështu e trajton mbreti njeriun, të cilit dëshiron t'i tregojë një nder të veçantë!»

¹²Pastaj Mordehai u kthye në kancelari. Por Hamani u kthye me nxitim në shtëpi, krejt i hutuar dhe me fytyrë të mbuluar. ¹³Atje u tregoi gruas dhe miqve të tij se ç'kishte ndodhur. Ata e dëgjuan me vëmendje dhe i thanë: «Mordehai, të cilit iu bë gjithë ky nderim, i takon popullit izraelit, prandaj ti duhet të tërhiqesh. Para tij ti do të biesh gjithnjë e më poshtë.»

Estera ia tregon perandorit prejardhjen

¹⁴Pa mbaruar mirë këto fjalë, arritën shërbëtorët e mbretit që ta merrnin Hamanin për darkën e perandoreshës.

7Mbreti dhe Hamani u takuan te perandoresha. ²Duke pirë verë, mbreti i drejtoi Esterës të njëjtën pyetje si dhe ditën e mëparshme: «Cila është dëshira jote, mbretëreshë Esterë? Do të ta përmbush! Kërko ç'të duash, deri në gjysmën e perandorisë simel!»

³Mbretëresha iu përgjigj: «Në qoftë se kam përkrahjen tënde, o mbreti im, dhe nëse më lejon të bëj lutje, atëherë të lutem për jetën time dhe për jetën e popullit tim. «Na kanë shitur, mua dhe popullin tim; duan të na vrasin, të na shfarosin! Në qoftë se do të donin vetëm të na vidhnin lirinë dhe të na shitnin si skllëvër, do të heshtja dhe nuk do ta kisha mërzitur mbretin me to.»

⁵Atëherë, perandori Kserks iu drejtua mbretëreshës Ester dhe i tha: «Kush guxon ta bëjë një gjë të tillë? Ku është njeriu që harton plane të tilla të tmerrshme?» ⁶Estera iu përgjigj: «Armiku ynë i betuar është ky njeri i keq që është këtu, Hamani!»

Hamani i shikoi me tmerr mbretin dhe mbretëreshën. ⁷Plot zemërim, mbreti u ngrit nga tavolina dhe doli në parkun e pallatit. Hamani iu afrua mbretëreshës Ester dhe iu lut për jetën e tij. E kuptoi se mbreti kishte vendosur për vdekjen e tij.

Hamani shkon në trekëmbësh në vend të Mordehait

⁸Kur mbreti hyri përsëri në sallë, e gjeti Hamanin në gjunjë para jastëkut ku ishte e shtrirë Estera. Me zemërim thirri: «A nuk i je afruar pak si shumë mbretëreshës këtu në pallat në praninë time?»

Sapo mbreti nxori nga gjoja urdhrin për dënimin me vdekje, shërbëtorët ia mbuluan fytyrën Hamanit.

⁹Njëri prej eunukëve të mbretit, Harbona, tha: «Madhëri, Hamani ka ngritur një trekëmbësh për të varur Mordehain, shpëtimtarin tënd! Ai gjendet në tokën e Hamanit dhe është mbi njëzet metra i lartë.» «Vareni Hamanin në të!» – urdhëroi perandori.

¹⁰Kështu, Hamanin e varën në trekëmbëshin që kishte caktuar vetë për Mordehain. Pastaj mbretit i ra zemërimi.

Hebrenjve u lejohet t'u kundërvihen vrasësve të tyre

8Po atë ditë, perandori Kserks i dhuroi perandoreshës Ester shtëpinë dhe pasurinë e Hamanit, armikut të hebrenjve. Dërgoi të thërriste Mordehain, sepse Estera i kishte treguar se ai ishte i ati i saj adoptues. ²Mbreti hoqi nga gishti unazën e tij me vulë, që ia kishte rimarrë Hamanit dhe ia dorëzoi Mordehait. Estera e emëroi Mordehain si administrator të pasurisë së Hamanit.

³Estera iu drejtua mbretit përsëri. Ajo ra përmbys para fronit të tij dhe iu lut ta pengonte zbatimin e kimit që Hamani, ky pasardhës tipik i Agagut, kishte planifikuar kundër hebrenjve. ⁴Mbreti i shtriu skeptrin e tij të artë. Atëherë ajo u ngrit në këmbë, u paraqit para tij ⁵e i tha: «Në qoftë se i duket mbretit e drejtë, në qoftë se kam gjetur përkrahjen e tij, në qoftë se më shikon me dashamirësi dhe në qoftë se propozimi im i pëlqen, atëherë mbreti le të urdhërojë që të anulohet dekreti, me anë të të cilit Hamani, pasardhësi i Agagut, biri i Hamedatës, ka urdhëruar që t'i shfarosin hebrenjtë në të gjitha provincat e perandorisë. ⁶Nuk mund të rri duarkryq dhe të shoh se si fatkeqësia bën kërdrinë mbi popullin tim dhe se si shfarosen njerëzit e mi.»

⁷Perandori Kserks iu përgjigj mbretëreshës Ester dhe hebretut Mordehai: «Esterës i dhurova mbarë pasurinë e Hamanit dhe vetë dhashë urdhër të varej Hamani në trekëmbësh, sepse donte t'i shfaroste hebrenjtë. ⁸Por një dekret që hartohet në emër të perandorit dhe që vuloset me unazën e tij, nuk mund të merret mbrapsht. Por ju, në emrin tim dhe me vulën time, mund të nxirrni një dekret tjetër, për t'i shpëtuar hebrenjtë. Bëni çfarë t'ju duket më e drejtë!»

⁹Mordehai urdhëroi të mblidheshin protokollistët e mbretit – ishte dita e 23-të e muajit të tretë. Atyre u diktoi një dekret drejtuar hebrenjve në mbarë perandorinë, princave perandorakë, guvernatorëve e kryenepunësve të 127 provincave, nga India deri në Etiopi. Dekreti u hartua në shkrimin dhe gjuhën amtare të secilit vend, si dhe në atë të hebrenjve. ¹⁰Dekreti u hartua në emër të perandorit; u vulos me vulën perandorake dhe u dërgua me korrierë me kuajt më të shpejtë në të gjitha provincat. Në të shkruhej:

¹¹«Mbreti u jep leje hebrenjve në të gjitha qytetet e perandorisë së tij, që të bashkohen për mbrojtjen e tyre. Ai i lejon hebrenjtë që t'i vrasin dhe t'i shfarosin të gjithë ata që ngrihen kundër tyre, në çdo provincë ose ndër çdo popull, jo vetëm burrat e armatosur, por edhe gratë dhe fëmijët. Hebrenjtë mund ta plaçkitin pasurinë e armiqtve të tyre. ¹²Kjo leje vlen për të njëjtën ditë në të gjitha provincat dhe pikërisht për ditën e 13-të të muajit të 12-të, muajit Adar.»

¹³Ky dekret duhej shpallur në çdo provincë dhe hebrenjtë duhej të armatoheshin për këtë ditë, që të hakmerreshin kundër armiqtve të tyre. ¹⁴Me nxitim shumë të madh dhe me kuajt më të mirë për korrierë, lajmëtarët u nisën me dekretin e mbretit. Dekreti mbretëror u njoftua madje edhe në kompleksin e pallatit të Shushanit.

¹⁵Pastaj Mordehai doli nga kompleksi i pallatit i veshur sipas pozitës së tij të lartë. Mbante një rrobë me ngjyrë vjollcë dhe të bardhë, një mantel prej liri të hollë të bardhë dhe prej stofit të purpurtë, si dhe një

kurorë të madhe të artë. Banorët e Shushanit e brohoritën. ¹⁶Hebrenjtë e qytetit ishin mbushur me lumturi dhe festonin me gëzim nderin që u tregohej. ¹⁷Në çdo provincë, në çdo qytet, gjithkund ku arriti dekreti i perandorit, ndër hebrenjtë mbretëronte gëzimi dhe hareja. Ata e festuan ngjarjen me ditë festimi dhe me gosti të gëzueshme. Prej banorëve johebrenj shumë veta i kapi frika dhe u kthyen në fenë hebreje.

Hebrenjtë asgjësojnë armiqtë e tyre

9 Erdhi dita e 13-të e muajit të 12-të, kur duheshin zbatuar urdhrat e dekretit perandorak. Armiqtë e hebrenjve kishin shpresuar që atë ditë të triumfonin mbi hebrenjtë; por ja që ndodhi e kundërta, hebrenjtë triumfuan mbi armiqtë e tyre. ²Në të gjitha qytetet e perandorisë së Kserksit banorët hebrenj u mblodhën dhe vepruan kundër atyre që donin t'u bënëin dëm. Askush nuk arriti t'u bënte ballë, sepse të gjithë ishin të paralizuar nga frika prej hebrenjve. ³Nëpunësit në provinca, princat e perandorisë, guvernatorët dhe administratorët e arkës së shtetit nga frika prej Mordehait morën anën e hebrenjve dhe i përkrahën ata. ⁴Kjo sepse në të gjithë perandorinë u mësua pozita e lartë që zinte Mordehai në oborrin perandorak dhe se ç'lidhje kishte ai me këtë çështje. Njerëzit e kuptuan që ai po bëhej gjithnjë e më i fuqishëm. ⁵Hebrenjtë i masakruan me shpatë të gjithë armiqtë e tyre; ata i trajtuan siç deshën njerëzit që donin t'u bënin dëm. ⁶Në kompleksin e pallatit në Shushan ata vranë 500 veta, ⁷⁻¹⁰përveç kësaj, dhjetë bijtë e Hamanit, birit të Hamedatës, armikut të hebrenjve. Ata ishin Parshandata, Dalfoni, Aspata, Porata, Adalia, Aridata, Parmashta, Arisai, Aridai dhe Vajezata. Por ata nuk e vodhën pasurinë e tyre.

¹¹Po atë ditë, mbretit u njoftua numri i burrave që i kishin vranë hebrenjtë në kompleksin e pallatit.

¹²Atëherë ai i tha mbretëreshës Ester: «Vetëm në kompleksin e pallatit hebrenjtë kanë vranë 500 veta, si dhe bijtë e Hamanit. Posa do të ketë në provincat e perandorisë! A ke më lutje tjetër? Do të ta përbush.»

¹³Esteria iu përgjigj: «Në qoftë se i duket mbretit e drejtë, hebrenjve në Shushan le t'u lejohet edhe nesër ajo që iu lejua sot. Dhe kufomat e dhjetë bijve të Hamanit të varen publikisht.»

¹⁴Mbreti dha urdhër që të bëhej ashtu dhe që të shpallej në Shushan dekreti përkatës. Kufomat e bijve të Hamanit u varën publikisht. ¹⁵Kështu, hebrenjtë e Shushanit u mblodhën edhe ditën e 14-të të muajit dhe vranë në qytet 300 veta, por nuk plaçkitën pasurinë e tyre.

¹⁶⁻¹⁷Hebrenjtë në provincat e perandorisë ishin mbledhur ditën e 13-të të muajit për të mbrojtur jetën e tyre dhe kishin vranë 75.000 veta prej armiqve të tyre. Kështu siguruan për vete paqe dhe siguri, por nuk plaçkitën pasurinë e armiqve të tyre. Ditën e 14-të të muajit nuk ndërmorën asgjë tjetër, por e festuan shpëtimin e tyre me gosti të hareshme. ¹⁸⁻¹⁹Nga kjo shpjegohet përse hebrenjtë, në të gjitha qytetet e provincave, filluan ta festonin ditën e 14-të të muajit të 12-të si ditë festimi, shtronin gosti të hareshme dhe i dërgonin njëri-tjetrit ushqim të zgjedhur, kurse hebrenjtë e Shushanit, që kishin kaluar në sulm kundër armiqve të tyre për dy ditë, filluan të festonin me gosti të hareshme ditën e 15-të të muajit.

Inaugurimi i festës së Purimit

²⁰Mordehai i shënoi ngjarjet e kësaj dite dhe u dërgoi një letër të gjithë hebrenjve që banonin në të gjitha provincat e perandorit Kserks, afër dhe larg. ²¹Në të ai urdhëroi që të festoheshin çdo vit ditët e 14-të dhe e 15-të të muajit Adar, ²²për të përkujtuar ditët që u kishin sjellë qetësi dhe shpëtim nga armiqtë e tyre dhe muajin ku halli dhe vajtimi i tyre ishte kthyer në gëzim dhe brohoritje. Në këto dy ditë hebrenjtë duhej të bënin gosti të hareshme dhe t'i dërgonin njëri-tjetrit ushqim të zgjedhur; përveç kësaj, duhej t'u jepeshin dhurata të varfërve.

²³Hebrenjtë i zbatuan urdhrat e Mordehait dhe që atëherë filluan t'i festonin çdo vit ditët që kishin bërë festë pas shpëtimit të tyre. ²⁴⁻²⁶Meqë Hamani, armiku i hebrenjve, donte t'i asgjësonte plotësisht hebrenjtë dhe kishte hedhur short (*pur*) për caktimin e ditës vendimtare, këto ditë i quajnë festa e purimit. Kur iu njoftua perandorit plani i Hamanit, ky kishte urdhëruar me shkrim që, ai plan që kishte bërë Hamani për asgjësimin e hebrenjve, të zbatohet mbi atë vetë dhe mbi familjen e tij, prandaj Hamani dhe bijtë e tij u varën në trekëmbësh.

Në bazë të asaj që përjetuan dhe në bazë të letrës së Mordehait, ²⁷hebrenjtë e bënë traditë që t'i festonin të dyja ditët çdo vit, në të njëjtën kohë, sipas rregullave të caktuara. Edhe për pasardhësit e tyre dhe për të gjithë johebrenjtë që do të lidheshin me bashkësinë e tyre, kjo festë duhej të bëhej rregull i detyrueshëm.

²⁸Këto ditë duhej të mbanin gjallë kujtimin e atyre ndodhive; çdo familje hebreje duhej t'i festonte ato, pa marrë parasysh në cilën provincë ose qytet banonte. Kjo festë nuk duhej kurrë të harrohej prej hebrenjve.

²⁹Mbretëresha Ester, e bija e Avihajilit, dhe hebreu Mordehai shkruan një letër tjetër rreth festës së Purimit dhe në të dhanë udhëzime të detyrueshme për festimin e saj. ³⁰Kjo letër u ishte drejtuar të gjithë hebrenjve në të 127 provincat e perandorit Kserks dhe fillonte me një urim paqeje. ³¹Ajo kishte për qëllim që t'i theksonte përsëri rregullat e festimit të Purimit, që kishin nxjerrë Mordehai dhe mbretëresha dhe t'i kujtonin hebrenjtë për detyrën që kishin marrë përsipër. Ky detyrim përfshinte edhe agjërimin dhe vajtimin që duhej të bënin përpara gostisë së festës.

³²Letra e Esterës i shpalli të detyrueshme për festën të gjitha këto rregulla; përmbajtja e saj u shënuar në një libër të veçantë.

Mordehai si mbrojtës i hebrenjve

10Perandori Kserks i detyroi nënshtetasit e tij për angari në mbarë perandorinë. ²Veprat e tij të tjera ku tregoheshin fuqia dhe forca e tij, janë shënuar në analet e mbretërve të medasve dhe persianëve. Atje përshkruhet gjithashtu me hollësi se në ç'pozitë u ngrit Mordehai. ³Hebreu Mordehai ishte njeriu i parë menjëherë pas perandorit. Ai ishte shumë i nderuar në mes hebrenjve dhe ata e donin, sepse kujdesej për popullin e tij dhe gjithnjë ndërhynte për të mirën e tyre.